tunk alakitani, de a mozgalom elaludt.

— A mai Szövetség gondolata szép lehet, de a vezetőségben olyan emberek is kerültek, akiket a Nyugat alig ismer és akik közül néhányan a magyarság érdekében soha semmiféle tevékenységet ki nem fejtettek.

HOGYAN TARTHATJUK MEG A MÁSODIK GENERÁCIÓT?

— A második generációt sehol jobban nem lehetne a magyar gondolat számára megtartani, mint Kanadában, de ehez főleg az kellene, hogy az egyes telepeken Magyar Ifjusági Körök, Hallok, Olvasótermek létesülnének, ahol a magyar ifjuság együtt tanulhatna, szórakozhatna. — Érdekes, hogyan tanitottam gyermekeimet olvasni. Meg idősebb lányom, akit jól megtanitottam, olvasgatott fiatalabb testvéreinek és mikor már azok érdeklődtek a magyar történelem és irodalom iránt, akkor eltiltottam a lányom a további olvasástól. A vágy és a kiváncsiság vitte aztán rá többi gyermekeimet a magyar olvasásra, ugy hogy néha még reggel 4 óráig is olvastak.

— A kanadai magyar sajtó szintén sok viszontagságon ment keresztül, de — hála Isten ma már olyan ujságunk van, mely a követelményeknek teljesen megfelel. Nagyon szeretnénk, ha többször olvashatnánk, ha már naponta nem is, de legalább hetenkint kétszer-háromszor, — amig napilappá át nem alakulhat.

— Uj bevándorló testvéreimnek azt tanácsolom, hogy menjenek a földre, amint mi is tettük, ne vándoroljanak céltalanul ide-oda. A cél az lenne, hogy minél több magyar kerülhetne egy helyre, igy könnyebben is lehet elviselni az idegent és magyar szempontból is ez lenne a kivánatos. A tapasztalatom az, hogy aki egy helyen kitartott, az meggyarapodott, elégedett életet él, ha küzdött is érte, de aki folyton vándorolt, az nem sokra vitte.

— Szeretném szülőhazámat mégegyszer meglátni, de nagy családom mellett nem tudom, megtehetem-e ezt a nagy utat még valaha. Akárhogy is legyen, mindig hűséges szeretettel gondolok szülőhazámra és büszkén vallom magam magyarnak.

ASQUITH, A NAGY ANGOL ÁLLAMFÉRFI MEGHALT

HERBERTH H. ASQUITH, ANGLIA KIVÁLÓ ÁLLAMFÉRFIA, AKI HAZÁJÁNAK TETT NAGY SZOLGÁLATAIÉRT A HÁBORU UTÁN AZ „OXFORD GRÓFJA" CIMET KAPTA, SZERDÁRA VIRRADÓ ÉJJEL MEGHALT.

ASQUITH 1908-TÓL 1916-IG VOLT NAGYBRITANNIA MINISZTERELNÖKE ÉS 1916-BAN ADTA ÁT HELYÉT LLOYD GEORGENAK. MINT A LIBERÁLIS PÁRT TAGJA ÉS KÉSÖBBI VEZÉRE, ELSŐRANGU SZEREPET JÁTSZOTT AZ ANGOL VILÁGBIRODALOM PÖLITIKÁJÁBAN ÉS HALÁLA IGEN NAGY VESZTESÉGET JELENT NEMZETÉNEK.

Villamosszék -- akasztófa, vagy Guillotin?

A két legutóbbi amerikai kivégzés ismét felvette azt a régi problémát, emberséges, vagy embertelen mód-e a villamosszéken való kivégzés?

B. V. Rota, egyetemi tanár, a villamosság és a földmágnesség kiváló tudósa hosszasabban nyilakozott erről a kérdésről.

— Az én nézetem az— mondotta — hogy a villamosszékben való kivégzés embertelen. Az, akit a villamosszéken kivégeznek, igen sokat szenved mindaddig, mig a halál be nem következik.

A professzor szerint a villamosszék ugy öl, hogy a testen végigrohanó villamosság felkergeti a vért az agyba és tulajdonképpen ez a vértódulás okozza a halált. A kivégzés után az orvosok megvizsgálják a holttesteket és mindig azt állapitották meg, hogy a halál azonnal bekövetkezett.

— Ez a megállapitás helytelen — jegyezte meg Rota professzor, — az igazságnak az ellenkezője. Az, akit a villamosszéken kivégeznek, nem hal meg rögtön, mert hiszen a vértódulás nem pillanatok alatt történik, hanem lassan-lassan ... A vértódulás folyamata alatt az áldozat iszonyatos szenvedéseken megy keresztül.

A professzor e kijelentésére egy ujságiró felvetette azt a kérdést, hogy ha ez igy van, miért nem ad jelt valamilyen módon az áldozat arról, hogy szenved.

— Itt van például Ruth Snyder asszony — érvelt az ujságiró — akit New Yorkban a villamosszéken kivégeztek. Miért nem kiabált? Miért nem adott egyetlenegy olyan jelt, amelyből arra lehetett volna következtetni, hogy szenved, vagy hogy fájdalma van? Hiszen ebben nem volt akadályozva. Mindenki, aki szenved, igyekszik valamilyen módon a szenvedését másokkal közölni.

Rota professzor szerint ennek igen egyszerü magyarázata van.

— A villamosáram — felelte — összezúzza az idegeket s különösen a hangszálakat. Az áldozat igenis érez és erről az érzéséről semmit sem tud közölni. Ez a tény.

A professzor elbeszélte, hogyan jött rá erre a gondolatra.

1915-ben laboratóriubában dolgozott s véletlenségből megérintett egy villamosdrótot, amelyen erős áram hatolt keresztül. Az ütés olyan erős volt, hogy földre teritette, negyvenöt percig eszméletlenül hevert.

— Illetőleg — szólt mosolyogva a professzor — a környezetem azt hitte, hogy eszméletlenül heverek, hogy nem tudok magamról, s hogy nem érzek semmit. A valóság azonban az volt, hogy ez alatt az idő alatt rettentő fájdalmakat éreztem s ezekről a fájdalmakról semmit sem tudtam közölni a körülöttemállókkal. Ők azt hitték, hogy „békésen alszom".

Rota tanár végül kijelentette, hogy az akasztás, vagy a lefejezés sokkal emberségesebb, mint a villamosszék.

Egy dollárból -- harmadfélmillió

A londoni Graphic legutóbbi számában olvashatjuk, hogy egy angolt megintettek:

— Igazán, tehetnél már valamit az utódaid érdekében is ...

— Nem látom, — felelt az angol, — hogy az utódaim tennének az én érdekemben valamit, miért erőltessem meg tehát én magamat az ő érdekükben?!

Mr. Crowes (vagy mondjuk ki becsületes magyarsággal: Miszter Krausz) newyorki állampolgár azonban, talán azért, mert nem az angol-szász faj sarja, sokkal érzékenyebb szivü ember és gondoskodni akar az utódairól. Persze, lehetőleg olcsón, mert ő is szegény ember s mint mindenki, ugy ő is képtelen az erején felüli dolgokra. Bemegy tehát a First National City Bank 44.-ik uccai fiókjának pincéjébe (a nagy bankok a szegény embert csak a pincehelyiségükbe eresztik be) s a BESZÉLŐ feliratú rácsnál megáll. — (mert a többi tisztviselőt nem szabad megszólitással háborgatni.)

— Mondja, — szól Mr. Crowes a „beszélő" tisztviselőhöz— elfogadnak maguk betéteket kamatos kamatra?

Hogyne! — válaszolt a tisztviselő.

— Akármennyi időre?

— Akármennyi időre.

— És mi a legkisebb betét?

— Egy dollár.

Mr. Crowes gondolkozik egy kicsit és azt mondja:

— Hát itt van egy dollár, ezt beteszem ötszáz esztendőre, az utódaim számára ... Hadd nevessenek egyszer az én örökösei is, ha mingyárt csak ötszáz év mulva is! De szeretném tudni hogy mennyit fognak kapni?

A „beszélő" tisztviselő elővészi a háromszázalékos kamatos kamat tabellát egy szempillantásra leolvassa róla:

— Egy mai dollárért ötszáz év mulva 2.650.000 dollárt fizetünk.

— Szép összeg —szól Mr. Crowes.

És megelégedetten távozik: gondoskodott az utódairól, habár csak azokról is, akik majd ötszáz év mulva élnek: harmadfélmillió dollárt fognak kapni, sőt ennek a pénznek még egy kis föle is lesz ...

Mikor az ajtóhoz ér, utána szól a beszélő:

— Mondja, Mr. Crowes, hány gyermeke van?

— Két fiam van, — mondja Crowes.

— Isten tartsa őket! — kiáltja utána a beszélő, s azután, mikor Crowes már kivül van az ajtón, a „beszélő" azt mondja félig magának, félig a kollégáinak

— Crazy!

És a beszélő meg is okolja a Mr. Crowes lelki habitusáról alkotott véleményét:

— Ennek az embernek van két gyermeke: ha mindegyik gyermekének, mindegyik unokájának és mindegyik dédunokájának átlagban csak két-két gyermeke lesz is — amire minden remény megvan, ugy Mr. Crowesnek ötszáz év mulva 2,827.000 örököse lesz, azaz mindegyik csak 90 centet kap a ma betett egy dollárért, tehát valami nagyon „nevetni„ egyikük sem fog

Ezek után mondja meg valaki, csakugyan olyan fontos-e, hogy az utódokról tőkegyüjtéssel gondoskodjunk?

Keletkanadában a legjobb, legbiztosabb és leggyorsabb pénzküldési iroda.

Pénzküldésekért teljes felelősséget vállalok.

HÁZAK, FARMOK STB., ADÁS-VÉTELET INTÉZTESSE VELEM

Bármilyen ügyes-bajos dolgában forduljon hozzám:

LOUIS SZABO

BOX 244 515 SOUTH Main Str. Welland, Ont.

A „CANADIAN NATIONAL RAILWAY EXPRESS" magyar megbizottja.

Közel másfélmillió dollárt osztott szét a saskatchewan Wheat Pool

REGINA, február, 18.

A saskatchewáni Wheat Pool 1,372,537,83 dollárnyi összeget adott át 725 saskatchewáni elevátorügynöknek a tartomány területén élő pooltagok között leendő szétosztás céljából.

Ez az összeg, mintegy 80 millió bushel buza eladásából származott és a Pool átlagosan 1¾ centet számitott egy-egy bushel kezeléséért.

A vezetőség beszámolójában 1925—26 évre 89 poolelevátorról emlékszik meg és kimutatja, hogy ez a szám 1927-ben 587-re emelkedett, beleértve azoknak az elevátoroknak számát is, melyeket a Pool a Saskatchewan Pool Elevators-tól vásárolt meg.

A KANADAI MAGYAR UJSAG HIRDETŐI MEGBIZHATÓ CÉGEK ÉS ÜGYNÖKÖK, KIK KÉSZSÉGGEL TÁMOGATJÁK UJSÁGUNKAT HA TÉSZÜK A MAGYARSÁG RÉSZÉRŐL.

talnak és sötéten nézett maga elé.

— Szokott-e ke' imádkozni Péter?

Kasza Péter kivicsoritotta a sárga fogait és le-föl hajtogatta a fejét.

— Hát mikor ugy zuhogott fölibénk a srapnell, mint nyári zivatar, csak elmorzsolt az ember egy Miatyánkot. Jobban, mint szentbeszéd után.

Verhás András eltünődött.

— Jobban ... És aztán is elmádkozott az ember, mikor vitték a muszkák hosszi sorban hegyeken át. Meg vagónokba szórva, egymás hegyibe, mint a fát. Napokig itlenül, itlanul Szibériába. És ott is hetekig, hónapóg imádkoztunk, hogy csak gyün a jóságos Isten megváltó csodája ... De a keserves minenségit, ha mán az a Mindenható is elhagyott minket, minek ia imádság. Káromkodtunk eggel, káromkodtunk estve, ég álmunkban is káromkodnk szakadatlanul.

Az asszony barna cserépkorban bort tett az asztalra és t poharat melléje. András fesége lesütött szemére nézett, tán csuklón szoritotta, hogy beleszisszent és könnyesen ilt ki a szeme.

— Té! té, mér nyihogtál érmi?

— Mikor olan rutul meghót. Verhás András ellökte az asznyt.

— Tégy a tüzre.

Ő meg beletöltött a poharak és odakoccintott Péterhez.

— Egészségire.

Kasza Péter megszopogatta a t, csattogatott nyelvével, kor ngatott, aztán egy nyelésre ki ta az egészet.

— Jó.

Verhás András is üresen tette le a poharat.

— Lövészárok, lövészárok — mondta fitymálva. — Az ember vagy beledöglik, vagy megmarad. De fogság! Egyik nap olan, mint a másik. És nincs vége. Az ember azt is elfeledi, hogy Istenfia vóna ezen a földön. Se élet se halál, pokolnál is rosszabb.

Tovább ittak.

— És magának mégis jó vót András. Más kenyérhez is alig jutott, ha hazagyütt. Maga rögvest bakter lett.

Verhás András szétvetette a lábát.

— Lettem.

Kasza Péter felsóhajtott.

— Én csak hiába vártam. Köl letett vóna egy kis föd. Nem lett. Vagy hivatalféle, ilen baktersége, vagy a szógabiróságnál is akad valami, de semmi. Csak túrom, túrom a mását. Földosztás? Bolondság! Ott a Zsiga Kálmán. Ü kapott a Bay-tagon, vagy husz hódat. De se ökre, se tehene, se ekéje. Semmi. Iszen adott Jónás István az ő bő gazdaságából, ami kellett. Mindent. De robotra. Most aztán túrhat. De nekl. Verejtékivel, vérivel, másnak. Mindet másnak. Ami az övé, elébbutóbb azt is felnyeli Jónás István. Jobbágyság ez András, paraszti uraknál. Akkó má jobb igy zsellérségben. Ha nem köllik, egy házzal odébb áll az ember.

Verhás András oda se hallgatott.

— A fogság, a fogság! Oszt csak gyült bennem a méreg, egyre gyült. Föd, föd! tele van vele az ország. Én meg néztem icaka órákig a havat, mindenütt a havat. Belekáprázott a szemem is és láttam mán gimes kutat, szép bikákat, csordát, meg gömbölyü sertvést és hasogattam mély barázdát a födbe, hogy szikrázott az eke. Aztán a fene megette, csak látom a havat, megint a havat. Megint a havat.... Se asszony, se dógos munka, csak mindenféle tevés-vevés, és renyheség hetekig, korgó hassal ... Hogy valamit tehessen az ember, ami kivisz onnét? Azokbul az emberkóterekből? Arról szó se ... Hü! de cudar élet vót.

Az asszony a sarokban ült. Ölébe eresztett kezekkel.

— Mintha kopognának.

Verhás fölnevetett.

— A szógabiró! A szógabiró!

Az asszony lesütött szemmel, konok hallgatásban összehúzódott.

— Felelgy! Mér nyihogtál érte?

— Maga tuggya, maga mongya.

Verhás András lassan felemelkedett, az asszony elé közeledett és belemarkolt a hajába. Aztán lefelé csvarta a fejét, hogy az sziszegve omlott le a székről.

— Még nyelvelsz? Amikor kérdelek, még nyelvelsz? Uraddal.

— Isten álgya meg, mit akar tülem?

Kasza Péter felállt és előrenyujtotta tenyerét.

— Én mán megyek.

— Most? Iszen itt kell lennie, mer tanu, nem mehet.

Kasza Péter orra már piros volt a bortól és ravaszul mosolygott, az asszonyra hunyoritva.

— Nem kellek én ahhó, ami most gyün. Elvégzi ke' maga is.

Az asszony felriadt.

— Mit gondul?

— Te csak hallgass! — mordult rá András. — Üljön le Péter Maga ott vót, várnia kell az urakra.

— Hát nagy lehet a riadalom azóta. Mégis a szógabiró.

Verhás András vállát vonogatta.

— Hát aztán?

Soká hallgattak.

Verhás András olyan mereven ült egy helyben, hogy még a feje sem rezzent meg. Igen rágódott valamin.

— Látott-e mán királt? Elevenen? — kérdezte sokára.

— A József kir. herceget.

Verhás András legyintett a kezével.

— Királt mondok.

— Az is olasféle.

— Királt, királt! — haragoskodott András.

— Azt hát nem.

Verhás András hátradőlt a széken.

— Én láttam, Cárt is.

— Muszka cárt?

— Azt.

— Isz azt megőték?

— Meg.

Hátha megőték. Isten nyugosztaja, gondota magában Péter. Verhás András tovább tünődött mellére eresztett fejjel. Megtöltött, kocintott és ivott.

— Aztat is láttam.

— Mit?

— Mikó megőték.

Az asszony idegesen felfigyelt Kasza Péter közelebb huzta a széket.

— A cárt?

András komoran bólintott.

— Azt.

— Igaz-e?

— Én is megőtem.

— Már hogy mondhasson ilet — szólt bele nyugtalanul az asszony.

— Elhallgass, cudar! ... Hát igenis kikajátom, megöltem! És megöltem!

— Péter — könyörgött az asszony — ne igyanak mán.

Az szaporán pislogott apró szemeivel.

— No mongya! Megőte?

— Hát! Ahogy itt ülök mostan. Kicsi ember vót szegin. Akkorás, mint ke'. Oszt olan derék jóravaló képe vót, hogy meg is sajnátam. Meg szakálla is vót, mint bármely másnak. Pedig rettentő nagy ur vót. Király, meg pápa. Mer a muszkáknál az együtt van.

— Hát pap is vót?

— Persze. Meg az emberek ugy hitták mind, hogy Atyuska. A Jurovszky is.

— Az is cár vót?

— A Jurovszky? Dehogy. Ü vót az Ipatyev-villa parancsnoka. Fene tunná, hogyan került oda? Parancsnok vót. Valami zsidó. Ki se látszott a pofája a sok vörös szakálltul.

— Zsidó is?

— Mink mán nagyon untuk az egészet. Harmadik éve vótam fogol. Egyszer csak gyünnek a tiszt urak is a táborból, meg a muszkák, hogy egész Oroszország a magyarsághoz pártol. Mán nincs is háboru, csak a cár ellen fegyverkezik a nép, aki a háborut csinálta és Kossuth apánkat is ő verte le Világosnál. Meg hogy mindenki egyenlő. És hogy csak egy hadsereg van, a cseka. De az szövetséget kötött a magyarokkal. Aki beáll, az szabad. Lesz kenyere, asszonya. A többi meg marad fogoly.

— Kasza Péter csak pislog, unja ezeket a részleteket és kiváncsian noszogatja András a megkezdett beszélgetés felé.

— Oszt mégis megőték?

És magában azt főzi már supyin, hogy iszen akkor ez egy gyilkos. Majd feladja az uraknak Aztán látja magát, amint a sinek előtt áll és a szemafort igazgatja. Ő a bakter.

— Jekaterinenburgban. Az Ipatyev-villában.

Az összecsapta a kezeit.

— András! Ezt mán meg hun agyalta ki? Jóságos Isten, hogy miket beszil? Csak kilóg szájábul a szó, oszt beszil és beszil.

— No csak — noszogatta Péter.

— Montam mán, hogy fogd be a szádat! — és sötéten az asszonyra nézett. — Eccer éjjel felkőtenek mindünket. Vótunk vagy öten magyarok. Örségen a csekából. Mán mind szittuk a fogunkat. Egyre kérdeztük, mikor mehessünk haza? Majd hónap, hónap mondogatták. Én meg olan vótam, mint a puskapor. Maj felrobbantam. És jön a Jurovszky és aszongya: a cárral végezni kell még ma, mert ü miatta nem mehettek haza. No mondok akkor mán inkább ma, mint hónap. Ha egyszer ilen nagy gazember, hogy még most sem enged, pedig olan tisztességes az ábrázata. Eccer meg is szólitott a kertben, amikor havat lapátoltam az uton, mindenféle nyelven kérdezgetett, én meg csak egyre azt feleltem: Magyar, magyar. Ü mosolygott rá és azt mondta: Budapest? Most se tudom, mit akart ezzel?

— Oszt megölték?

Verhás András felsóhajtott.

— De a teremtésit, meg ám! Hát mér nem akarta, hogy mink mán egyszer hazamehessünk? Iszen a nyelvünk lógott a várakozástól, meg mindenféle nya-